

Київський університет імені Бориса Грінченка
(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра управління

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та навчальної роботи
С.Б. Жильцов
« _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КЕРІВНИК НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

спеціальність 073 Менеджмент (Управління навчальним закладом)
(шифр і назва напрямку підготовки)
інститут, факультет, відділення Факультет інформаційних технологій та управління
(назва інституту, факультету, відділення)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 92136554
Начальник відділу моніторингу якості освіти
Програма № 2753
Дворіт
(підпис) (прізвище, ініціали)
« _____ » 20 16 р.

2016 – 2017 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни Керівник навчального закладу для студентів галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 073 Менеджмент (Управління навчальним закладом)

Розробник:

Линьов Костянтин Олександрович, кандидат наук з державного управління, професор, доцент кафедри управління Факультету інформаційних технологій і управління Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри управління
Протокол від « 31 » серпня 2016 року № 1.

Завідувач кафедри

(підпис)

Поспелова Т.В.
(прізвище та ініціали)

Гринченко Д.Н.

© Линьов К.О., 2016 р.

© Київський університет імені Бориса Грінченка,
2016 р.

ЗМІСТ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	11
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «КЕРІВНИК НЗ»	13
5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	14
7. САМОСТІЙНА РОБОТА.....	20
8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ.....	21
9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	22
10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ	23
11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ	25
12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	28
13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	29
14. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ	32

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 07 Управління та адміністрування	Обов'язкова (формування фахових компетентностей)
Модулів – 5	Спеціальність: 073 Менеджмент (Управління навчальним закладом)	Рік підготовки: 6
Змістових модулів – 5		Семестр: 11-12
Загальна кількість годин – 150		Аудиторні заняття: 20
Тижневих годин для заочної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 24		Освітній рівень: другий (магістерський)
		Семінарські заняття: 6 Практичні заняття: 4
		Самостійна робота: 120
		Модульний контроль: 10
		Вид контролю: залік

Примітка.

співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%): 85 %

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: формування професійних компетентностей керівника навчального закладу щодо утвердження лідерської парадигми управління у закладі освіти

Завдання вивчення дисципліни:

- формування лідерського світогляду на основі вивчення та засвоєння теоретичних положень сучасної лідерської парадигми та практичного досвіду світових і вітчизняних управлінців;
- розвиток управлінських, соціально-психологічних, лідерських якостей та компетентностей, здатних підвищувати ефективність професійної діяльності; вироблення мотивації та прагнення до лідерства;
- поглибити вміння планувати, організовувати, мотивувати, координувати та контролювати діяльність закладу освіти у процесі прийняття управлінського рішення на засадах лідерства;
- формування небайдужої, активної позиції у вирішенні проблем як особистого життя, так і професійної та суспільної сфер діяльності;
- розвивати у магістрантів інтелект, творчі якості, здатність до науково-дослідницької та інноваційної діяльності.

Магістрант у результаті вивчення навчальної дисципліни «Керівник навчального закладу» **повинен:**

знати:

- основні відмінності між лідерством та менеджментом;
- основи теорії прийняття управлінського рішення;
- характеристики основних типів лідерства;
- механізми та шляхи створення команди у навчальному закладі;
- механізми, технології формування організаційної культури у навчальному закладі, основні цінності, зорієнтовані на досягнення гармонії у комунікаціях з послідовниками;

розуміти:

- сутність фундаментальних трансформацій, які переживають сучасні заклади освіти та їхні лідери;
- сутність парадигми лідерства у закладі середньої освіти
- механізми створення лідером кола ефективно діючих послідовників;
- шляхи налагодження найбільш взаємовигідного партнерства;
- вплив ментальної моделі на поведінку лідера та його взаємовідносини з навколишнім світом;

вміти:

- виявляти лідерський потенціал;
- вміти аналізувати теоретичні положення щодо прийняття управлінського рішення та синтезувати їх із власним досвідом і практикою управління;
- вдосконалювати власний стиль мислення, розвиваючи потенціал лідера;
- відкривати свою свідомість новим ідеям та перспективам;
- застосовувати на практиці принципи відповідальності, служіння людям, ініціативності;
- організовувати навчання всередині організації;

володіти навичками:

- виявлення власних цінностей та своїх співробітників;
- володіти здатністю до вирішення проблем у закладі середньої освіти;
- демонструвати здатність до взаємодії у команді та прояву лідерських якостей;
- використання емоційного інтелекту;
- дотримання етичних норм.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Філософія управління закладом освіти.

Тема 1.1. Філософія управління як галузь наукового знання.

Суспільна свідомість та соціальна філософія. Соціально-філософська сутність феномену управління. Основні аспекти аналізу сутності управління. Предмет і завдання філософії управління. Методологічні основи управлінської діяльності. Проблеми і суперечності управління в соціальних системах.

Тема 1.2. Парадигми управління в контексті часових та просторових викликів.

Зародження управлінської думки. Формування теорій управління. Характерні ознаки теорій управління на сучасному етапі. Національно-історичні особливості і моделі управління. Багатоманітність філософських концепцій управління сучасним суспільством. Темпоральний характер управління соціумом та людиною. Філософія спонтанності – основа концепції інтегрального управління соціумом.

Змістовий модуль 2. Лідерська парадигма управління закладом освіти.

Тема 2.1. Лідерство як соціально-філософська проблема.

Філософія лідерства. Теорії лідерства. Лідерство-служіння. Стиль лідерства. Лідерство і менеджмент: від менеджера до лідера. Лідерство у командах. Організаційні бар'єри у лідерстві. Культура організації, її структура та поведінка, цінності та комунікації. Парадокси лідерства та патології управління. Естетика лідерства.

Тема 2.2. Профіль керівника-лідера навчального закладу та розвиток його лідерських якостей.

Профіль посади керівника навчального закладу. Базові функції керівника-

лідера. Компетентнісний підхід в освіті. Компетентність та компетенція. Функціонально-компетентнісний підхід до аналізу управлінської діяльності керівника навчального закладу. Технологія розробки профілю керівника-лідера навчального закладу. Методи та технології розвитку лідерських якостей керівника навчального закладу.

Змістовий модуль 3. Формування команди та організаційної культури закладу освіти.

Тема 3.1. Теорія та практика командоутворення у навчальному закладі.

Командна робота: плюси та мінуси. Ролі у команді. Цінності, на основі яких формується команда. Цілепокладання у команді. Співробітництво та кооперація у команді. Ефективні наради у команді. Розвиток команди у закладі освіти. Життєві цикли команди. Робота керівника-лідера у команді. Управління конфліктом у команді.

Тема 3.2. Формування та розвиток організаційної культури навчального закладу.

Основні поняття та зміст організаційної культури. Специфіка формування організаційної культури закладу освіти. Аналіз та комплексна оцінка організаційної культури закладу освіти. Визначення основного типу організаційної культури закладу освіти. Підходи до розвитку організаційної культури закладу освіти.

Змістовий модуль 4. Прийняття управлінського рішення на засадах лідерства.

Тема 4.1. Сутність та специфіка управлінського рішення.

Соціально-управлінські норми. Управлінське рішення. Механізми та моделі прийняття управлінського рішення. Етапи прийняття управлінського рішення. Відмова від прийняття управлінського рішення. Організаційні аспекти формування

управлінських рішень. Загальна структура, зміст і оформлення рішення. Організація та контроль виконання управлінського рішення. Етичні аспекти прийняття управлінського рішення.

Тема 4.2. Лідерство у процесі прийняття управлінського рішення.

Прийняття управлінського рішення в ході реалізації всіх функцій управління: планування, організація, мотивація, координація, контроль. Візія розвитку закладу освіти. Організація робіт та управління реалізацією прийнятих рішень на засадах лідерства. Характеристика та умови праці організацій бюрократичного та лідерського типу у процесі прийняття управлінського рішення. Створення працездатної системи організаційних взаємовідносин, які забезпечують координацію та безперервність процесу реалізації управлінського рішення. Ефекти від залучення колективу до процесу прийняття управлінського рішення у закладі освіти.

Змістовий модуль 5. Організація особистої діяльності керівника закладу освіти.

Тема 5.1. Організація, планування та самоконтроль особистої діяльності керівника навчального закладу.

Пріоритетні завдання для керівника навчального закладу. Система та технології планування особистої діяльності керівника. Планування робочого тижня, місяця, року. Планування відряджень. Підготовка до публічних виступів, індивідуальних бесід, переговорів. Матриця оцінки якості публічного виступу. Самоконтроль у діяльності керівника.

Тема 5.2. Репутація керівника та навчального закладу.

Репутація та імідж: спільне і відмінне. Чинники формування репутації навчального закладу. Споживачі репутації навчального закладу. Модель репутації навчального закладу. Принципи управління репутацією навчального

закладу. Рейтинги навчального закладу. Авторитет керівника. Модель формування репутації керівника у суспільстві. Культура поведінка, образ життя керівника. Діяльність керівника поза межами навчального закладу.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин заочна форма						
	усь ого	у тому числі					
		л	сем	пр	інд.	м.к.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1							
Філософія управління закладом освіти							
Тема 1.1. Філософія управління як галузь наукового знання		1					
Тема 1.2. Парадигми управління в контексті часових та просторових викликів		1	2				
Разом за змістовим модулем 1	30	2	2			2	24
Змістовий модуль 2							
Лідерська парадигма управління закладом освіти							
Тема 2.1. Лідерство як соціально-філософська проблема		1	2				
Тема 2.2. Профіль керівника-лідера навчального закладу та розвиток його лідерських якостей		1		2			
Разом за змістовим модулем 2	30	2	2	2		2	22
Змістовий модуль 3							
Формування команди та організаційної культури закладу освіти							
Тема 3.1. Теорія та практика командоутворення у навчальному закладі		1		2			
Тема 3.2. Формування та розвиток організаційної культури навчального закладу		1					
Разом за змістовим модулем 3	30	2		2		2	24
Змістовий модуль 4							
Прийняття управлінського рішення на засадах лідерства							
Тема 4.1. Сутність та специфіка управлінського рішення		1					
Тема 4.2. Лідерство у процесі прийняття управлінського рішення		1	2				
Разом за змістовим модулем 4	30	2	2			2	24
Змістовий модуль 5							
Організація особистої діяльності керівника закладу освіти							
Тема 5.1. Організація, планування та самоконтроль особистої діяльності керівника навчального закладу				2			

Тема 5.2. Репутація керівника та навчального закладу							
Разом за змістовим модулем 5	30			2		2	26
Усього годин	150	8	6	6		10	120

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ «КЕРІВНИК НЗ»

Тиждень	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Назва модуля	Змістовий модуль 1 Філософія управління закладом освіти		Змістовий модуль 2 Лідерська парадигма управління закладом освіти		Змістовий модуль 3 Формування команди та організаційної культури закладу освіти		Змістовий модуль 4 Прийняття управлінського рішення на засадах лідерства		Змістовий модуль 5 Організація особистої діяльності керівника закладу освіти	ПМК
К-сть балів за модуль	15		20		15		15		5	30
Теми лекцій	Філософія управління як галузь наукового знання	Парадигми управління в контексті часових та просторових викликів	Лідерство як соціально-філософська проблема	Профіль керівника-лідера навчального закладу та розвиток його лідерських якостей	Теорія та практика командоутворення у навчальному закладі	Формування та розвиток організаційної культури навчального закладу	Сутність та специфіка управлінського рішення	Лідерство у процесі прийняття управлінського рішення		
Теми семінарських /практичних занять		Філософія управління в освіті К. Робінсона	Парадокси лідерства Р. Фарсона	Лідерство та менеджмент	Командоутворення в організації			Аналіз, розробка та прийняття управлінського рішення на засадах лідерства	Емоційний інтелект	
Самостійна робота	Ключові компетентності, які обслуговують особистість та її природний талант: реалізація в умовах шкільного навчання		Філософія життєвого успіху Стіва Джобса: «залишайся голодним, залишайся безрозсудним»		Розвиток високоефективних навчальних закладів через створення організаційної культури та розбудову робочих команд		Етапи прийняття управлінського рішення		Система та технології планування особистої діяльності керівника	
Види поточного / підсумкового контролю		МК		МК		МК		МК	МК	ІНДЗ

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кількість годин
1.1.	Філософія управління в освіті К. Робінсона	2
2.1.	Парадокси лідерства Р. Фарсона	2
4.1.	Аналіз, розробка та прийняття управлінського рішення на засадах лідерства	2
	Разом:	6

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 1.1.

ФІЛОСОФІЯ УПРАВЛІННЯ В ОСВІТІ КЕНА РОБІНСОНА

ПЛАН:

Знайдіть на YouTube промови Кена Робінсона, продивіться її, ознайомтеся з рекомендованою літературою та дайте відповідь на наступні запитання:

1. Чи погоджуєтеся Ви з тим, що сьогоднішня школа є складовою частиною індустріального суспільства? Обґрунтуйте свою відповідь.
2. Які причини спонукали провідні країни світу шукати шляхи реформування національних систем освіти?
3. Як введення стандартних методик тестування в освіті США, на думку автора, впливає на розвиток сучасного учня?
4. Які характеристики дивергентного мислення наводить Кен Робінсон? Чи сприяє творчості конвергентне мислення? Обґрунтуйте свою відповідь.
5. Передивившись відеоролики виступів Кена Робінсона на YouTube, дайте відповідь на запитання, які ідеї науковця Ви могли б покласти до скарбнички власної філософії управління освітою?

Список рекомендованої літератури до семінарського заняття 1.1:

1. Робінсон К. Образование против таланта. / Кен Робинсон; пер. с англ. Наталии Макаровой. – М.: Манн, Иванов и Фербер, Эксмо, 2013. – 336 с.
2. Робинсон К. Новый взгляд на систему образования // http://www.youtube.com/watch?v=1G3Kyu_UbjQ
3. Робинсон К. Школы убивают творчество //

<http://www.youtube.com/watch?v=G-S9uDQFhek>

4. Робинсон К. Совершим же революцию в образовании // <http://www.youtube.com/watch?v=hzJooInJgdg>

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 2.1.

ПАРАДОКСИ ЛІДЕРСТВА РІЧАРДА ФАРСОНА

ПЛАН:

1. Сутність парадоксів та їх роль в управлінні.
2. Успіх та невдача на сторінках книги Р. Фарсона.
3. Технології людських стосунків та спілкування: неспровоковані конфлікти, парадоксальні наслідки, непередбачувана реальність.
4. Дилеми змін. «Дух новаторства об'єднує зовсім різних людей та дає їм право на помилку».
5. Естетика лідерства.

Список рекомендованої літератури до семінарського заняття 2.1:

1. Фарсон Р. Менеджмент абсурда. Парадоксы лидерства / Пер. с англ. А.Левитский. – К.: «София»; М.: ИД «Гелиос», 2002. – 240 с.
2. Фарсон Р., Кейес Р. Парадоксы лидерства. Выигрывает тот, кто делает больше ошибок / Пер. с англ. – М.: ООО ИД «София», 2006. – 160 с.

СЕМІНАРСЬКЕ ЗАНЯТТЯ 4.1.

АНАЛІЗ, РОЗРОБКА ТА ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКОГО РІШЕННЯ НА ЗАСАДАХ ЛІДЕРСТВА

ПЛАН:

1. Доберіть, обговоріть у групі, здійсніть діагностику та опишіть проблему, яка склалася у закладі середньої освіти.
2. Обмеження при вирішенні проблем у навчальному закладі. Критерії для

оцінювання альтернативних рішень. SWOT-аналіз ситуації. Альтернативи вирішення проблеми.

3. Вирішіть, який інструментарій лідерства ви будете використовувати у процесі прийняття управлінського рішення та опишіть шляхи реалізації запланованих дій.

Список рекомендованої літератури до семінарського заняття 4.1:

1. Бойетт Дж., Бойетт Дж. Путеводитель по царству мудрости: лучшие идеи мастеров управления. – 3-е изд., испр. и доп. / [Пер. с англ. А.А. Калинина]. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2009. – 416 с.
2. Дерлоу Д. Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень. – К.: Все увито, Наукова думка, 2001. – 242 с.
3. Колпаков В.М. Теория и практика принятия управленческих решений: Учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. – К.: МАУП, 2004. – 504 с.
4. Михненко П.А. Секреты эффективных решений. Настольная книга для руководителей / П.А.Михненко. – М.: НТ Пресс, 2007. – 288 с.
5. Оуэн Х., Ходжсон В., Газзард Н. Призвание – лидер: Полное руководство по эффективному лидерству / Пер. с англ. – Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2005. – 384 с.
6. Теорія і практика прийняття управлінських рішень: навч. посіб. / Крупник А.С., Линьов К.О., Нужный Є.М., Рудик О.М. – К.: Вид. дім «ПРОСТІР», 2007. – 156 с.
7. Эффективное принятие решений / Пер. с англ. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2006. – 184 с.

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кількість годин
2.1.	Лідерство та менеджмент	2
3.1.	Командоутворення в організації	2
5.1.	Емоційний інтелект	2
	Разом:	6

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2.1

ЛІДЕРСТВО ТА МЕНЕДЖМЕНТ

ЗАВДАННЯ:

1. Із наведених нижче позицій визначте, які з них відносять до нової і старої парадигми лідерства (контроль; егоцентризм; делегування владних повноважень; одноманітність; різноманітність; високі цілі; зміни; стабільність; конкуренція; скромність; співробітництво; героїзм).
2. Вкажіть риси, якими можна охарактеризувати менеджера й лідера. «Правильні» й «неправильні» форми поведінки менеджера та лідера.
3. Із наведених нижче слів складіть визначення лідерства (спільна мета; реальні зміни; прагнення разом; процес взаємодії; вплив один на одного; відображають; лідер і група; здійснюють; лідерство).
4. Вчені виділяють окремі складові процесу лідерства:

$$ПЛ = (ОЯ + ЗН) \times (ПУ + ПК),$$
де ОЯ – особисті якості; ЗН – здобуті навички; ПУ – психологічна установка; ПК – поведінкова компетентність. Запишіть, яким рівнем складових ви володієте на сьогоднішній день.
5. Чи готові ви брати відповідальність за групу? На вашу думку, якою мірою відповідальності ви володієте: за невелику групу, за колектив курсу, інституту, університету, міста, країни, світу?

Список рекомендованої літератури до практичного заняття 2.1:

1. Адаир Дж. Джон Адаир о менеджменте и лидерстве: [пер. с англ.] / Дж. Адаир. – М.: Эксмо, 2007. – 208 с.
2. Беляцкий Н.П. Основы лидерства: учебник / Н.П.Беляцкий. – Минск: БГЭУ, 2006. – 268 с.
3. Дафт Р. Уроки лидерства / Ричард Ф. Дафт. – 3-е англ. изд. – М.: Эксмо, 2006. – 480 с.
4. Якокка Л. Карьера менеджера / Ли Якокка. – М.: Прогресс, 1991. – 234 с.
5. Кови С. Лидер во мне: как школы и родители по всему миру помогают детям стать великими / Стивен Кови. – 2-е изд. – М.: Манн, Иванов и Фербер; Эксмо, 2013. – 304 с.
6. Максвелл Дж. Розвиль лідера у собі / Пер. з англ... Н.Гербіш. – К.: Брайт Стар Паблішинг, 2013. – 184 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3.1.

КОМАНДОУТВОРЕННЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ

ЗАВДАННЯ:

1. Лідер – рушійна сила команди. Проаналізуйте цей вислів і вкажіть роль лідера у команді.
2. Визначте типи команд, їх характерні особливості.
3. Визначте вади команд, їхню суть і причини.
4. Запропонуйте способи керування командами за допомогою довіри.
5. Проаналізуйте шляхи самоорганізації та самоуправління у командах.

Список рекомендованої літератури до практичного заняття 3.1.:

1. Блэклок Дж. Технологии командной игры: руководство для лидера / Дж. Блэклок, Э.Джекс. – М.: Изд. дом Гребенникова, 2008. – 232 с.
2. Бойнтон Э. Virtuозные команды. Команды, которые изменили мир / Э. Бойнтон, Б.Фишер. – М: Претекст, 2008. – 265 с.
3. Кови С. мл. Скорость доверия: То, что меняет все / Стивен Кови мл., Ребекка Меррилл. – М.: Альфина Паблішерз, 2010. – 425 с.

4. Лидер и его команда: практ. руков. лидера эффективной команды / ред. В.В.Мамонтов. – Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2005. – 296 с.
5. Маргерисон Ч.Д. «Колесо» командного управления: путь к успеху через систему управления командой / Ч.Д.Маргерисон. – Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2004. – 208 с.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5.1.

ЕМОЦІЙНИЙ ІНТЕЛЕКТ

ЗАВДАННЯ:

1. Сутність емоційного інтелекту. Відсоткове співвідношення IQ та EQ для досягнення лідером позитивних результатів та ефективного впливу на послідовників.
2. Існує 8 основних груп емоцій. Підберіть приклади прояву цих емоцій у різних ситуаціях життєвого та робочого характеру.
3. Використовуючи приклади з художньої літератури та кіно, підберіть приклади прояву поведінки, заснованої на залякуванні; заснованої на любові.
4. Чи варто лідеру витратити час на розвиток емоційного інтелекту своєї команди?
5. Якою мірою ви володієте соціальними навичками лідера? У прояві яких елементів вам потрібно ще самовдосконалюватися?

Список рекомендованої літератури до практичного заняття 5.1:

1. Стейн С.Дж. Преимущества EQ: эмоциональный интеллект и ваши успехи / Стивен Дж. Стейн, Г.И. Бук. – К.: Баланс Бизнес Бук, 2007. – 384 с.
2. Нестуля С.І. «Емоційне лідерство» - новий напрямок в лідерології ХХІ ст. / С.І.Нестуля // Наук. вісн. Полтав. ун-ту екон. і торгівлі. – 2010. – № 1. – С. 77-83.

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№	Назва теми	К-сть годин	К-сть балів
1.	Ключові компетентності, які обслуговують особистість та її природний талант: реалізація в умовах шкільного навчання	24	20
2.	Філософія життєвого успіху Стіва Джобса: «залишайся голодним, залишайся безрозсудним».	22	20
3.	Розвиток високоефективних навчальних закладів через створення організаційної культури та розбудову робочих команд	24	20
4.	Етапи прийняття управлінського рішення	24	20
5.	Система та технології планування особистої діяльності керівника	26	20
	Разом:	120	100

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне завдання виконується у формі реферату або презентації у програмі PowerPoint чи SMART Notebook і має сприяти розвитку пізнавальних навичок магістрантів, умінь самостійно конструювати свої знання, орієнтуватися в інформаційному просторі, критичного мислення. Орієнтовна тематика індивідуального завдання визначається шляхом обговорення з викладачем згідно змісту дисципліни, або згідно напряму магістерського дослідження магістранта.

Оцінка за індивідуальне завдання виставляється на заключному занятті з дисципліни на основі попереднього ознайомлення викладача з його змістом. Можливий захист завдання у формі усного звіту магістранта про виконану роботу (до 5 хвилин).

Максимальна оцінка за індивідуальне завдання складає 30 балів, є обов'язковим компонентом залікової оцінки і враховується при виведенні підсумкової оцінки з дисципліни. Критеріями оцінювання індивідуального завдання є:

1. Володіння технологією пошуку даних за темою завдання – 5 балів.
2. Рівень розкриття змісту завдання – 15 балів.
3. Якість подання індивідуального завдання у формі реферату або презентації – 10 балів.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- Словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- Наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

- Практичні: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Навчальні досягнення студентів з дисципліни оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Оцінка за кожний змістовий модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, за виконання індивідуальних завдань, за модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в електронному вигляді або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, реферат.
- Комп'ютерного контролю: тестові програми.
- Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- самостійність виконання;

- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;
- виконання тестових завдань.

11. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Поточне тестування та самостійна робота										ІНДЗ	Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		Змістовий модуль 4		Змістовий модуль 5			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
5	10	10	10	10	5	5	10	5	-	30	100

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Змістові модулі	
			Кільк. одиниць	Макс. кількість
1	Відвідування лекцій	1	4	4
2	Відвідування семінарських занять	1	3	3
3	Відвідування практичних занять	1	3	3
4	Виконання завдань для самостійної роботи	20	5	100
5	Робота на практичних (семінарських) заняттях	10	6	60
6	Індивідуальне завдання	30	-	-
7	Опрацювання фахових видань	10	-	-
8	Написання реферату	10	-	-
9	Виконання модульної контрольної роботи	10	5	50
	Макс. кількість балів	-	-	220

Норми оцінювання:

Оцінки «відмінно» заслуговує магістрант, який виявив всебічні, системні й глибокі знання навчального матеріалу і вміння вільно виконувати передбачені програмою завдання, ознайомлений з основною і додатковою науковою літературою.

Зазвичай, оцінка «відмінно» ставиться магістрантам, які засвоїли взаємозв'язок основних категорій і понять навчальної дисципліни, усвідомлюють значення наукових знань для теорії і практики управління, творчо використовують

їх при розв'язанні ситуаційних професійно-педагогічних завдань.

Оцінки «добре» заслуговує магістрант, який виявив повне знання навчального матеріалу, успішно виконав передбачені програмою завдання, засвоїв рекомендовану основну наукову літературу.

Як правило, оцінка «добре» виставляється магістрантам, які засвідчили системні знання з навчальної дисципліни і здатні до їх самостійного поповнення та оновлення під час подальшої навчальної роботи і професійної діяльності. Одночасно вони допустили несуттєві неточності, пропуски, помилки, які змогли самостійно виправити.

На оцінку «задовільно» заслуговує магістрант, який виявив знання основного навчального матеріалу в обсязі, потрібному для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією, частково справився з виконанням передбачених програмою завдань, ознайомлений із частиною рекомендованої основної наукової літератури.

Зазвичай оцінка «задовільно» виставляється магістрантам, які допустили суттєві помилки у відповіді на семінарському занятті або при виконанні залікових завдань, але продемонстрували здатність усунути ці помилки за допомогою викладача.

Оцінка «незадовільно» виставляється магістрантові, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не знайомий з основною науковою літературою.

Як правило, «незадовільна» оцінка виставляється магістрантам, у яких відсутні знання з навчальної дисципліни або їх недостатньо для продовження навчання чи початку професійно-педагогічної діяльності.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку

90-100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях (система дистанційного навчання Moodle; мультимедійний проектор; інтерактивний комплекс SMART Board; авторські засоби мультимедіа).

Викладання дисципліни «Керівник НЗ» забезпечується:

- робочою навчальною програмою;
- презентаціями;
- матеріалами у системі дистанційного навчання Moodle;
- електронною бібліотекою;
- роздатковими завданнями для семінарських, практичних занять та самостійної роботи;
- збіркою тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- засобами підсумкового контролю (комп'ютерні тести, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Бойетт Дж., Бойетт Дж. Путеводитель по царству мудрости: лучшие идеи мастеров управления. – 3-е изд., испр. и доп. / [Пер. с англ. А.А. Калинина]. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2009. – 416 с.
2. Бойнтон Э. Виртуозные команды. Команды, которые изменили мир / Э. Бойнтон, Б.Фишер. – М: Претекст, 2008. – 265 с.
3. Всеобщая история менеджмента: Учебное пособие / Под общей редакцией проф. И.И.Мазура. – М.: Издательский центр “ЕЛИМА”, 2006. – 784 с.
4. Нестуля О.О. Основи лідерства. Тренінг лідерських якостей та практичних навичок менеджера. Уроки видатних підприємців: навч. посіб. / О.О.Нестуля, С.І.Нестуля, В.В.Карманенко. – К.: Знання, 2013. – 358 с.
5. Оуэн Х., Ходжсон В., Газзард Н. Призвание – лидер: Полное руководство по эффективному лидерству / Пер. с англ. – Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2005. – 384 с.
6. Поликарпов В.С. Философия управления: эссе. – Ростов-на-Дону – Таганрог: Изд-во ТРТУ, 2001. – 185 с.
7. Теорія і практика прийняття управлінських рішень: навч. посіб. / Крупник А.С., Линьов К.О., Нужний Є.М., Рудик О.М. – К.: Вид. дім «ПРОСТІР», 2007. – 156 с.
8. Управление высшим учебным заведением: Учебник / Под ред. С.Д.Резника и В.М.Филиппова. – 3-е изд., перераб. – М.: ИНФРА-М, 2013. – 416 с.
9. Філософія управління / В.Г.Кремінь, С.М.Пазиніч, О.С.Пономарьов. – Харків: НТУ «ХПІ», 2008. – 524 с.

Допоміжна:

1. 7 нот менеджмента. Настольная книга руководителя / под ред. В.В.Кондратьева. – М. : Эксмо, 2008. – 976 с.
2. Адаир Дж. Джон Адаир о менеджменте и лидерстве: [пер. с англ.] / Дж. Адаир. – М.: Эксмо, 2007. – 208 с.
3. Айзексон У. Стив Джобс. – М.: Астрель, 2012. – 688 с.
4. Блэклок Дж. Технологии командной игры: руководство для лидера / Дж. Блэклок, Э.Джекс. – М.: Изд. дом Гребенникова, 2008. – 232 с.
5. Вища освіта України і Болонський процес: Навч. посібник / За ред. В.Г.Кременя. – Тернопіль: Богдан, 2004. – 384 с.
6. Гузик Н.В. Десять ключових компетентностей, які обслуговують особистість та її природничий талант: реалізація в умовах шкільного навчання: Науково-методичний посібник. – К., 2006. – 148 с.
7. Дафт Р. Уроки лидерства / Ричард Ф. Дафт. – 3-е англ. изд. – М.: Эксмо, 2006. – 480 с.
8. Дерлоу Д. Ключові управлінські рішення. Технологія прийняття рішень:

Пер. з англ. – К.: Все увито, Наукова думка, 2001. – 242 с.

9. Драйден Г., Вос Дж. Революція в навчанні / Перекл. з англ. М.Олійник. – Львів: Літопис, 2005. – 542 с.

10. Друкер П. Друкер на каждый день. 366 советов по мотивации и управлению временем. – М.: «Вильямс», 2007. – 416 с.

11. Друкер П. Задачи менеджмента в XXI веке. – М.: «Вильямс», 2007. – 272 с.

12. Друкер П. Менеджмент. Вызовы XXI века. – М.: «Манн, Иванов и Фербер», 2012. – 256 с.

13. Друкер П. Управление в обществе будущего. – М.: «Вильямс», 2007. – 320 с.

14. Друкер П. Эффективный руководитель. – М.: «Вильямс», 2007. – 224 с.

15. Згуровський М.З. Шлях до суспільства, заснованого на знаннях // Дзеркало тижня. – 2006. - № 2. – 21 січня. – С. 1, 14.

16. Калашнікова С.А. Освітня парадигма професіоналізації управління на засадах лідерства: монографія / С.А.Калашнікова. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2010. – 380 с.

17. Кови С. 7 навыков высокоэффективных людей: мощные инструменты развития личности / Стивен Р. Кови. – 5-е изд. – М.: Альпина Паблишер, 2010. – 374 с.

18. Кови С. Лидер во мне: Как школы и родители по всему миру помогают детям стать великими / Стивен Кови; [пер. с англ. М.Мацковской]. – 2-е изд. – М.: Манн, Иванов и Фербер; Эксмо, 2013. – 304 с.

19. Кови С. мл. Скорость доверия: То, что меняет все / Стивен Кови мл., Ребекка Меррилл. – М.: Альпина Паблишерз, 2010. – 425 с.

20. Кови С. Р. Лидерство, основанное на принципах / Стивен Кови; [пер.с англ.].– М.: Альпина–Бизнес Букс, 2008. – 302 с.

21. Колпаков В.М. Теория и практика принятия управленческих решений: Учеб. пособие. – 2-е изд., перераб. и доп. – К.: МАУП, 2004. – 504 с.

22. Коттер Д.П. Лидерство Мацуситы: Уроки выдающегося предпринимателя XX в. / Пер. с англ. – М.: Альпина, 2011. – 256 с.

23. Лидер и его команда: практ. руков. лидера эффективной команды / ред. В.В.Мамонтов. – Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2005. – 296 с.

24. Максвелл Дж. Розвись лідера у собі / Пер. з англ.. Н.Гербіш. – К.: Брайт Стар Паблішинг, 2013. – 184 с.

25. Маргерисон Ч.Д. «Колесо» командного управления: путь к успеху через систему управления командой / Ч.Д.Маргерисон. – Днепропетровск: Баланс Бизнес Букс, 2004. – 208 с.

26. Менеджмент XXI века / Под ред. С. Чоудхари: Пер. с англ. - (Серия "Менеджмент для лидера"). М.: ИНФРА-М, 2002. – 448 с.

27. Минцберг Г. Требуется управленцы, а не выпускники МВА. Жесткий взгляд на мягкую практику управления и систему подготовки менеджеров / Пер. с

англ. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2008. – 544 с.

28. Мир после кризиса. Глобальные тенденции – 2025: меняющийся мир. Доклад Национального разведывательного совета США. – М.: Изд-во «Европа», 2011. – 188 с.

29. Михненко П.А. Секреты эффективных бизнес-решений. Настольная книга для руководителей / П.А.Михненко. – М.: НТ Пресс, 2007. – 288 с.

30. Новиков А.М. Постиндустриальное образование. – М.: Изд-во «Эгвес», 2008. – 136 с.

31. Пинтосевич И. Влияй! 7 заповедей лидера / Ицхак Пинтосевич. – М.: Эксмо, 2013. – 288 с.

32. Пинтосевич И. Действуй! 10 заповедей успеха / Ицхак Пинтосевич. – М.: Эксмо, 2014. – 288 с.

33. Роберто М. Чому великі лідери не приймають відповідь «так»: Управління конфліктом задля консенсусу / Пер. з англ. – Дніпропетровськ: Баланс Бізнес Букс, 2006. – 224 с.

34. Робинсон К. Образование против таланта. / Кен Робинсон; пер. с англ. Наталии Макаровой. – М.: Манн, Иванов и Фербер, Эксмо, 2013. – 336 с.

35. Сенге П. Пятая дисциплина: искусство и практика самообучающейся организации / Питер Сенге – М.: Олимп - Бизнес, 2003. – 408 с.

36. Стейн С.Дж. Преимущества EQ: эмоциональный интеллект и ваши успехи / Стивен Дж. Стейн, Г.И. Бук. – К.: Баланс Бизнес Бук, 2007. – 384 с.

37. Фарсон Р. Менеджмент абсурда. Парадоксы лидерства / Пер. с англ. А.Левитский. – К.: «София»; М.: ИД «Гелиос», 2002. – 240 с.

38. Фарсон Р., Кейес Р. Парадоксы лидерства. Выигрывает тот, кто делает больше ошибок / Пер. с англ. – М.: ООО ИД «София», 2006. – 160 с.

39. Шарма Р. Лидер без титула. Современная притча о настоящем успехе в жизни и в бизнесе / Робин Шарма. – М.: АСТ, 2014. – 282 с.

40. Шарма Р. Монах, который продал свой «Феррари» / Перев. с англ. – М.: ООО ИД «София», 2007. – 288 с.

41. Элиот Д., Саймон У. Стив Джобс: уроки лидерства. – М.: Эксмо, 2012. – 336 с.

42. Эффективное принятие решений / Пер. с англ. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2006. – 184 с.

14. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Вікіпедія // <https://uk.wikipedia.org/wiki>
2. YouTube // https://www.youtube.com/results?search_query=лидерство;
https://www.youtube.com/results?search_query=командообразование;
https://www.youtube.com/results?search_query=управленческое+решение;
https://www.youtube.com/results?search_query=философия+управления;